

» ΜΑΡΙΑ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ

Αγαπώ τις αληθινές ιστορίες

Η γνωστή συγγραφέας μιλά στον ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ για το καινούργιο της βιβλίο «Η πενθερά»

Πόσο πρωτότυπο μπορεί να είναι ένα βιβλίο, που ασχολείται με θέμα τόσο κοινότοπο, όσο η πεθερά; Την απάντηση μπορεί να την πάρει ο αναγνώστης διαβάζοντας το βιβλίο «Η Πενθερά» της Μαρίας Παναγοπούλου, που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Ψυχογιός. Εμπνευσμένος τίτλος, πολύ έξυπνη ιδέα και η ρευστή γραφή της συγγραφέως, που έχει

την ικανότητα να κρατά αμείωτο το ενδιαφέρον μέχρι την τελευταία σελίδα, δημιούργησαν πολύ δυνατό μυθιστόρημα, βασισμένο σε αληθινές ιστορίες. Κοινωνικό μυθιστόρημα με αστυνομική πλοκή, που επιχειρεί να ρίξει φως σε διαχρονικό στερεότυπο της ελληνικής κοινωνίας. Στον Κυριακάτικο ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ η όμορφη συζήτησή μας.

Συνέντευξη στην **ΕΛΕΝΑ ΝΤΑΒΛΑΜΑΝΟΥ** εκπαιδευτικό - συγγραφέα

Πρόσφατα κυκλοφόρησε το νέο σας βιβλίο με τον τίτλο «Η πενθερά» από τις εκδόσεις Ψυχογιός. Μιλήστε μας λίγο για την ιστορία.

Δύο πεθερές, μία Πόντια και μια Μανιάτισσα, εντελώς άγνωστες μεταξύ τους, δέχονται δολοφονική επίθεση την ίδια μέρα και ώρα, σε διαφορετικά σημεία της Ελλάδας. Μια δημοσιογράφος, θεωρείται ύποπτη και προκειμένου να αποδείξει την αθωότητά της, γίνεται φυγάς και ταξιδεύει στους τόπους των εγκλημάτων. Οι κακές σχέσεις των θυμάτων με τις νύφες τους έρχονται στην επιφάνεια και μαζί τους αναδύονται οικογενειακά μυστικά, συνωμοσίες και ένας γρίφος-φωτιά: η πενθερά σκότωσε τον έρωτα ή ο έρωτας την πενθερά; Είναι ένα κοινωνικό-αστυνομικό μυθιστόρημα που επιχειρεί να ρίξει φως σε ένα διαχρονικό στερεότυπο της Ελληνικής κοινωνίας: τελικά υπάρχουν πεθερές-άρachνες που παγιδεύουν στον ιστό τους νύφες και γαμπρούς ή πρόκειται για ένα άλλοθι των ζευγαριών που δεν καταφέρνουν να κατακτήσουν το «για πάντα»;

«Η πενθερά»... ένας εμπνευσμένος τίτλος. Γιατί πενθερά και όχι πεθερά;

Σας ευχαριστώ πολύ για το «εμπνευσμένος». Η «πενθερά», είναι η γνωστή, λατρεμένη, παρεξηγημένη, πολυσυζητημένη «πεθερά». Ο όρος συναντάται σε Βιβλικά και αρχαιοελληνικά κείμενα και υπάρχουν πολλές εκδοχές για την προέλευσή του. Στο βιβλίο μου εγώ έχω υιοθετήσει μια κάπως αυθαίρετη εκδοχή, η οποία όμως ταιριάζει γάντι στους ήρωές μου. Σύμφωνα με αυτήν, η «πενθερά» προέρχεται από την σύνθεση των λέξεων «πένθος» και «έρωτας». Πενθερά, ο θάνατος του έρωτα, δηλαδή.

Τι σας ώθησε να ασχοληθείτε με το διαχρονικό στερεότυπο της ελληνικής κοινωνίας «νύφη – πεθερά»; Ποια ήταν η πηγή εμπνεύσεως αυτής της ιστορίας;

Αγαπώ τις αληθινές ιστορίες και απολαμβάνω να ακούω τους ανθρώπους να μου λένε τις δικές τους. Κάποια στιγμή είχα την τύχη να γνωρίσω μια γυναίκα που καταγόταν από τη Μάνη, η οποία μου είχε μιλήσει για την εκρηκτική σχέση με την οικογένειά της. «Υπάρχουν μανάδες που γίνονται πενθερές και σκεπάζουν με το σκοτάδι του πένθους τους γάμους των παιδιών της» μου είχε πει στο τέλος, χαρίζοντάς μου χωρίς να το ξέρει όχι μόνο την εμπνευση για ένα μελλοντικό βιβλίο αλλά και τον τίτλο του. Την

εποχή εκείνη ωστόσο, εγώ έγραφα μόνο για προσωπική εκτόνωση και δεν σκεφτόμουν καν να εκδώσω κάποιο έργο. Είχα λοιπόν καταγράψει πρόχειρα την ιστορία της Μανιάτισσας και την είχα κρύψει στα συρτάρια μου παρέα με εκατοντάδες άλλες. Η εμπνευση με επισκέφτηκε πριν από λίγα χρόνια, όταν μια καλή φίλη, που δεν έχει και τις καλύτερες σχέσεις με την πεθερά της, γύρισε χαριτωλύνοντας και μου είπε «ετσι σκέφτομαι να φτιάξω μια συμμαχία εξόντωσης κακών πεθερών». Η ιδέα της έπεσε σαν σπόρος στο μυαλό μου, πήγε και ενώθηκε με τη Μανιάτικη ιστορία και γέννησαν την «Πενθερά».

Πρόκειται για αληθινή ιστορία, δηλαδή;

Πρόκειται για συρραφή αληθινών ιστοριών που με τη βοήθεια της μυθοπλασίας έγιναν μία. Όλοι οι ήρωες του βιβλίου, μηδενός εξαιρουμένου, είναι υπαρκτά πρόσωπα, ακόμη και οι διάλογοι ανάμεσα σε νύφες, πεθερές και γαμπρούς προέρχονται από τις δικές τους διηγήσεις. Επειδή οι υποθέσεις έχουν διαδραματιστεί σε διαφορετικές χρονικές περιόδους, αποφεύγω να προσδιορίσω τον χρόνο στον οποίο συμβαίνει η ιστορία μου, ωστόσο τα μνύματα των αναγνώστών με κάνουν να καταλάβω ότι θα μπορούσε να συμβεί και σήμερα!

Ποια ήταν – είναι η σχέση σας με τη δική σας πεθερά;

Δεν είχα ποτέ πεθερά. Ούτε ως φυσική παρουσία, αλλά ούτε και σαν... ιδέα. Ο σύζυγός μου έμασε τη μητέρα του όταν ήταν 5 ετών και μεγάλωσε χωρίς καμία μητρική επιρροή. Αυτό σημαίνει ότι δεν κουβαλάει μέσα του τα θετικά ή τα αρνητικά σημάδια που αφήνουμε οι μανάδες στους χαρακτήρες των παιδιών μας, αλλά μόνο ένα τεράστιο κενό. Το γεγονός αυτό, με βοήθησε να κρατήσω μια ίση απόσταση ανάμεσα στις νύφες και στις πεθερές του βιβλίου μου και να μην χαριστώ ούτε στις μεν, ούτε στις δε. Γι' αυτό λέω πάντα ότι «Η Πενθερά» δεν είναι ένα μυθιστόρημα για κακές πεθερές. Στις σελίδες του συνυπάρχουν καλές και κακές, πεθερές και νύφες, αλλά και γιοι και σύζυγοι που βρίσκονται εν μέσω των διασταυρούμενων πυρών.

Η χρήση των τοπικών διαλέκτων, κυρίως από τη Μανιάτισσα αλλά και από την Πόντια πεθερά, είναι ένα μεγάλο στού του βιβλίου, όπως και η αναφορά σε ήθη, έθιμα και νοοτροπίες της Μάνης και του Πόντου. Όλα αυτά τα στοιχεία προέκυψαν από έρευνα και αν ναί πόσο σας δυσκόλεψε κάτι τέτοιο; Για την Πόντια πεθερά, βασίστηκα κυρίως στις

μαρτυρίες της ίδιας και δεν σας κρύβω πως ήδη έχω κάποια παράπονα από Θεσσαλονικιές νύφες αναγνώστριες. Η μανιάτικη ιστορία όμως, που είναι και η πρωταγωνιστική του βιβλίου, χρειάστηκε μεγάλη έρευνα. Έχω ρίξει από εκεί, η γιαγιά μου ήταν από τα Άλικα του Οίτουλου και κατά μία έννοια ερευνώντας τις ηρωίδες μου, έκανα μια βαθιά βουτιά στο δικό παρελθόν. Πιστεύω ότι ο τόπος που μεγαλώνουμε, σημαδεύει την προσωπικότητά μας. Οι νοοτροπίες των γηραιότερων αλλά και των νεότερων ηρώων του βιβλίου μου, παίζουν καθοριστικό ρόλο στις συμπεριφορές τους. Κανείς δεν είναι καλός ή κακός χωρίς λόγο και αιτία. Η Μανιάτισσα πεθερά, είναι μια γυναίκα ζυμωμένη με την αγριάδα της περιοχής της που ζει προσκολλημένη σε παμπάλαια έθιμα, δεισιδαιμονίες και άγραφους νόμους. Η Μανιάτισσα νύφη, εκπροσωπεί τη δυναμική νέα γυναίκα της Μάνης που δεν σκάνει μύγα στο σπαθί της. Αισθάνθηκα πως ήταν υποχρεωσή μου να τις «ψάξω», να τις κατανοήσω, να «μάθω» την τοπική διαλεκτό τους και μετά να γράψω γι αυτές. Κάπως έτσι, μου πήρε σχεδόν τρία χρόνια για να ολοκληρώσω το βιβλίο.

Στις μεγάλες εκλήψεις του βιβλίου ανήκει και η σχέση των ηρώων με τη λογοτεχνία. Τα βιβλία παίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο στις ζωές τους αλλά και στην εξέλιξη της ιστορίας. Ποιο ήταν το κίνητρο για μια τέτοια αναφορά;

Πολλοί από τους αληθινούς ήρωες είχαν κάποια ιδιαίτερη σχέση με τα βιβλία κι έτσι το βρήκα πολύ ενδιαφέρον στοιχείο και το ενσωμάτωσα στην ιστορία μου. Για παράδειγμα τη λέξη «πενθερά» η Μανιάτισσα που μου την είπε την είχε διαβάσει σε ένα διήγημα του Παπαδιαμάντη, που συνδεόταν με μια πολύ τρυφερή πτυχή της ζωής της. Η Οϊάνθη, μια νέα κοπέλα που ζει απομονωμένη σε μια σοφίτα συντροφιά με τα 1114 βιβλία της, ενθύμια του νεκρού αγαπημένου της είναι ένα υπαρκτό πρόσωπο. Η πρόταση γάμου που δέχεται η Θεσσαλονικιά νύφη μέσα σε μια νταλίκα που έχει μετατραπεί σε βιβλιοθήκη, είναι αληθινό γεγονός.

Πρόκειται για ένα κοινωνικό μυθιστόρημα με αστυνομική χροιά ή είναι ένα ήπιο αστυνομικό μυθιστόρημα με έντονα κοινωνικά στοιχεία;

Ειλικρινά δεν ξέρω να σας απαντήσω. Οι αναγνώστες του βιβλίου που αναρτούν τις κριτικές τους σε διάφορες διαδικτυακές πλατφόρμες και ομάδες βιβλίων συμφωνούν ότι «Η Πενθερά» έχει χιούμορ,

ειρωνεία, αγωνία, δράση, αστυνομικό μυστήριο, ανατροπές και ένα απρόβλεπτο τέλος. Καμαρώνω πολύ γι αυτές τις κριτικές, ακόμη κι αν δεν με επιβραβεύουν με τον μέγιστο βαθμό αστεριών. Αυτό τις καθιστά σίγουρα αληθινές αλλά και πολύτιμες αφού μου δίνουν το κίνητρο να βελτιωθώ.

«Θύτης – θύμα». Πόσο δυσδιάκριτα είναι τα όρια ανάμεσά τους;

Στο βιβλίο μου είναι σχεδόν ταυτόσημα. Όπως συχνά είναι και στη ζωή. Επειδή όπως προείπα οι ήρωες είναι όλοι αληθινοί, είχα μια μεγάλη πίεση να μην αδικήσω κάποιον. Το εντυπωσιακό είναι πως όλοι τους θεωρούν τους εαυτούς τους θύματα. Ακόμη και για τα πολύ ακραίες συμπεριφορές τους έχουν μια δικαιολογία, ένα άλλοθι, μια εξήγηση, πείτε το όπως θέλετε και όταν προσπάθησα να τους αποδείξω ότι ίσως να έχουν κι εκείνοι μερίδιο ευθύνης, ίσως άθελά τους να έπαιξαν και τον ρόλο του θύτη, κάποιοι θύμωσαν, άλλοι προβληματίστηκαν βαθιά.

Ποια είναι τα επόμενα συγγραφικά σας σχέδια;

Δεν κάνω συγγραφικά σχέδια. Έχω έτοιμα αρκετά βιβλία, μισοτελειωμένα άλλα τόσα και συνεχίζω να γράφω σε κάθε ευκαιρία, για να ξεκουράζω το μυαλό μου.

Μια ευχή για τους αναγνώστες σας!

Να διαβάζουν βιβλία που κάνουν καλό στην ψυχή τους. Και να σπριζούν τα βιβλιοπωλεία και τους βιβλιοπώλες του τόπου τους. Τώρα που τις ξαναδιαβάζω δεν είναι ακριβώς ευχές, αλλά φιλικές παροτρύνσεις.